

การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน
ในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

Study of parental participation in school education in network
centersNamyam Basin Educational Institution Under the Sakon
Nakhon Primary Educational Service Area Office, Area 3

นาถนภา ศรีช่วย, กรองทิพย์ นาควิเชตร

วิทยาลัยนครราชสีมา

Nattanapa Srichuai, Krongthip Nakwicheet

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : 640401320027@nmc.ac.th Krongtip.nakwicheet@gmail.com

(Received : 15 November 2023 ; Edit : 18 November 2023 ; accepted : 18 November 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา และอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 322 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.808 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่าไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง, การจัดการศึกษาของโรงเรียน, ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษาลุ่มน้ำยาม

Abstract

The purposes of this research were: 1) To study the level of parental participation in education. Namyam Basin Educational Network Center Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office, Area 3 2) To compare parents' participation in education. Namyam Basin Educational Network Center Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office, Area 3. Classified by educational level and occupation. The sample used in the research was 322 parents of students. The sample size was determined according to Krejci and Morgan's table. and randomly divided into groups The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire. The consistency index was obtained between 0.67-1.00 and the reliability of the entire questionnaire was 0.808,

Statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation. T-test and F-test.

The results were as follows

1. Parental participation in education Namyam Basin Educational Network Center Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office, Area 3, overall and each aspect is at a high level.
2. Results of comparing opinions on parents' participation in education. Namyam Basin Educational Network Center Under the Sakon Nakhon Primary Educational Service Area Office, Area 3, classified by educational level and occupation, overall and in each area. Found that there was no difference.

Keywords : Parent participation, school education management,
Namyam Basin Educational Network Center

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นกระบวนการที่รวมถึงการวางแผนและดำเนินการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ การจัดการศึกษารวมถึงการวางแผนหลักสูตรที่เหมาะสมและบรรลุผลสำเร็จในการสอนและการเรียน การจัดการศึกษายังเน้นการจัดทำแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมในการสนับสนุนการเรียนรู้ นอกจากนี้ การจัดการศึกษารวมถึงการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพของบุคลากรและการนำเสนอโครงการและนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และการสอน เพื่อทักษะในการควบคุมและการสื่อสาร เรียนรู้ร่วมกันและการทำงานเป็นทีม การจัดการศึกษามีความสำคัญในการสร้างสถานศึกษาที่เติบโตและปรับตัวในยุคดิจิทัลและให้นักเรียนมีโอกาสนในการพัฒนาทักษะและความรู้ที่จำเป็นสำหรับอนาคตในโลกที่รุนแรงและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาในสังคมรูปแบบใหม่ที่อาศัยการเรียนรู้และการเข้าใจอยู่ในใจของการจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตราที่ 22 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ และมาตรา 29 กำหนดว่า ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน (ราชกิจจานุเบกษา , 2553)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ครอบครัวเป็นสถาบันที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาการของเด็ก ครอบครัวเป็นสถาบันที่สร้างบุคลิกภาพ พฤติกรรมและสติปัญญาในอนาคตของเด็กต่างเน้นให้เห็นความสำคัญของครอบครัวว่าเป็นระยะที่เด็กจะพัฒนาบุคลิกภาพที่สำคัญ 3 ประการ คือ ความไว้วางใจหรือไม่ไว้วางใจ ความคิดริเริ่มหรือความรู้สึกลับตลบที่ติดขึ้นขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพระหว่างบิดามารดา与孩子 ช่วงวัยเด็กเป็นช่วงที่ครอบครัวมีอิทธิพลเป็นอย่างมาก ผู้ปกครองมีบทบาทต่อการพัฒนาการต่าง ๆ ของเด็กทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม เด็กส่วนใหญ่จะเริ่มการเรียนรู้จากที่บ้านทั้งนี้อิทธิพลส่วนใหญ่ล้วนมาจากครอบครัวหรือผู้ปกครองทั้งสิ้น ผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญมากในการจัดกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการศึกษาของเด็กทั้งภายในบ้านตลอดไปจนถึงโรงเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยได้ตระหนักถึงความสำคัญให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการระบบการศึกษาสำหรับเด็ก (Erikson, 1963, 42 อ้างถึงใน ลัดดาวัลย์ ศิริพงษ์ , 2558 : 92)

ดังนั้น การพัฒนาเด็กที่ดีเริ่มต้นจากครอบครัว เด็กจะเติบโตมีคุณภาพชีวิตและบุคลิกภาพเช่นไร จะเป็นคนดีมุ่งทำประโยชน์แก่สังคม หรือจะเป็นคนดีอย่างสมรรถภาพ สร้างปัญหาแก่ตนเองและสังคม ส่วนหนึ่งย่อมขึ้นอยู่กับสภาพครอบครัวและวิธีการอบรมเลี้ยงดูจากบุคคลในครอบครัวเป็นสำคัญ เพราะนอกจากครอบครัวจะถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมโดยสายเลือดแล้วยังทำหน้าที่ดูแลเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนเติบโตพึ่งตนเองได้ เป็นแบบอย่างที่ดีหล่อหลอมความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรม ตลอดจนจิตใจสำนึกของความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังค่านิยม ความรัก และคุณค่าของการมีชีวิต รวมตลอดถึงเป็นแหล่งสำคัญที่เด็กได้เรียนรู้ภาษาและพัฒนาทักษะในการดำเนินชีวิต

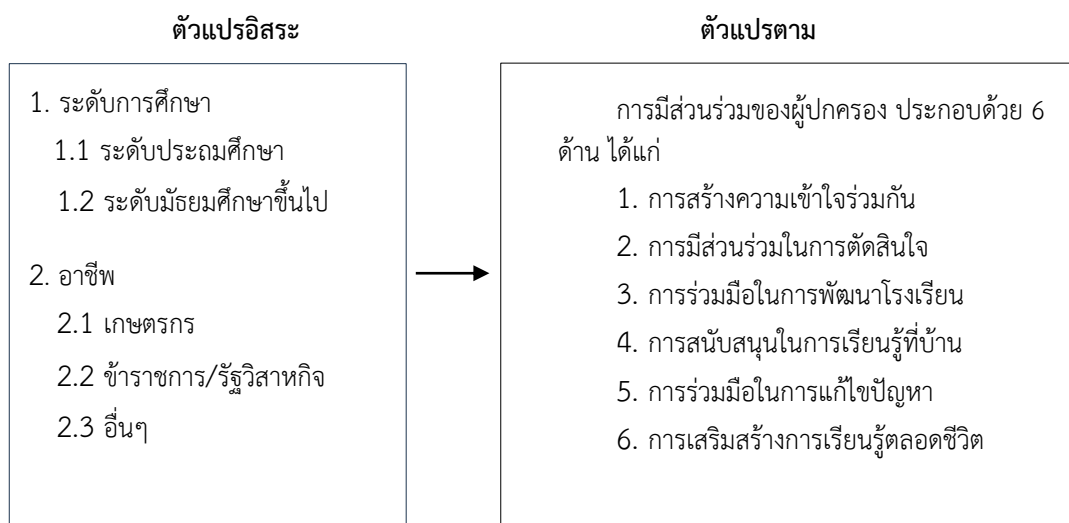
จากความเป็นมาและความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 อันจะเป็นข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้กำหนดแนวทางในการพัฒนาเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ที่สามารถนำไปพัฒนาสร้างเสริมคุณภาพของการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา และอาชีพ

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามแนวคิดเดียวกับกระทรวงศึกษาธิการ (2562) ตามภาพประกอบที่ 1

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา แตกต่างกัน
2. ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 1,940 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำนวน 322 คน กำหนดขนาดโดยใช้ ตารางเครจซี่และมอร์แกน และได้โดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster random sampling)

ตัวแปร

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
  - 1.1 ระดับการศึกษา จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
    - 1.1.1 ประถมศึกษา
    - 1.1.2 มัธยมศึกษาขึ้นไป
  - 1.2 อาชีพ จำแนกออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบด้วย
    - 1.2.1 เกษตรกร
    - 1.2.2 ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
    - 1.2.3 อื่นๆ
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2562) ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่
  - 2.1 การสร้างความเข้าใจร่วมกัน
  - 2.2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
  - 2.3 การร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน
  - 2.4 การสนับสนุนในการเรียนรู้ที่บ้าน
  - 2.5 การร่วมมือในการแก้ไขปัญหา
  - 2.6 การเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2562) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยพัฒนามาจากนิยามศัพท์เฉพาะที่ผู้วิจัยตั้งขึ้นเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

4. นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

5. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้ปกครองนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในโรงเรียนศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

6. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 42 ข้อ มาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.808

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 322 ชุด คิดเป็นร้อยละร้อย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ระดับการศึกษา และอาชีพ ของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.5.2 วิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545,) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามอาชีพ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้ F-test (One way ANOVA)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	อันดับที่
1	ด้านการสร้างความเข้าใจร่วมกัน	4.50	0.21	มาก	1
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.45	0.20	มาก	3
3	ด้านการร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน	4.44	0.20	มาก	2
4	ด้านการสนับสนุนในการเรียนรู้ที่บ้าน	4.42	0.21	มาก	4
5	ด้านการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา	4.41	0.21	มาก	5
6	ด้านการเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.40	0.19	มาก	6
ภาพรวม		4.44	0.09	มาก	

จากตาราง 1 แสดงว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.09) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการสร้างความเข้าใจร่วมกัน ($\bar{X} = 4.50$, S.D.= 0.21) รองลงมาคือ ด้านการร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.20) ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.45$, S.D.= 0.20) ด้านการสนับสนุนในการเรียนรู้ที่บ้าน ($\bar{X} = 4.42$, S.D.= 0.21) และด้านการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 4.41$, S.D.= 0.21) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($\bar{X} = 4.40$, S.D.= 0.19)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตาม ระดับการศึกษา

ตาราง 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตารางที่ 2

ด้านที่	รายการ	ระดับประถมศึกษา		ระดับมัธยมศึกษาขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการสร้างความเข้าใจร่วมกัน	4.50	0.21	4.51	0.21	.018	.986
2	ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.45	0.21	4.44	0.19	.317	.752
3	ด้านการร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน	4.44	0.19	4.47	0.21	1.177	.240
4	ด้านการสนับสนุนในการเรียนรู้ที่บ้าน	4.43	0.22	4.42	0.22	.134	.894
5	ด้านการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา	4.41	0.21	4.42	0.21	.258	.797
6	ด้านการเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.41	0.20	4.42	0.20	.374	.709
ภาพรวม		4.44	0.10	4.45	0.10	.469	.640

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประณตศึกษาสกลนคร เขต 3 ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามอาชีพ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามอาชีพ โดยภาพรวมและรายด้าน ปรากฏดังตารางที่ 3

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
ด้านการสร้างความเข้าใจร่วมกัน	ระหว่างกลุ่ม	.004	2	.002	.041	.960
	ภายในกลุ่ม	14.285	319	.045		
	รวม	14.288	321			
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	ระหว่างกลุ่ม	.010	2	.005	.125	.883
	ภายในกลุ่ม	12.839	319	.040		
	รวม	12.849	321			
ด้านการร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน	ระหว่างกลุ่ม	.035	2	.018	.411	.663
	ภายในกลุ่ม	13.672	319	0.43		
	รวม	13.707	321			
ด้านการสนับสนุนในการเรียนรู้ที่บ้าน	ระหว่างกลุ่ม	.027	2	.013	.292	.747
	ภายในกลุ่ม	14.459	319	.045		
	รวม	14.486	321			
ด้านการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	.007	2	.004	.082	.921
	ภายในกลุ่ม	13.797	319	.043		
	รวม	13.804	321			
ด้านการเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	.029	2	.014	.353	.703
	ภายในกลุ่ม	12.959	319	.041		
	รวม	12.988	321			
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	.002	2	.001	.133	.876
	ภายในกลุ่ม	2.993	319	.009		
	รวม	2.995	321			

จากตารางที่ 3 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสกลนคร เขต 3 ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประณตศึกษาสกลนคร เขต 3 ผู้วิจัยได้นำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างความเข้าใจร่วมกัน รองลงมาคือ ด้านการร่วมมือในการพัฒนาโรงเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการสนับสนุนในการเรียนรู้ที่บ้าน และด้านการร่วมมือในการแก้ไขปัญหา ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้อาจเนื่องจาก การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการสนับสนุนและกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนมีการเรียนรู้ที่มีคุณค่าและมุ่งมั่น ผู้ปกครองสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่สร้างความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ และส่งเสริมความสนใจในการศึกษาของนักเรียน และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองช่วยสร้างความรับผิดชอบและความเชื่อมั่นในการศึกษาของนักเรียน ผู้ปกครองสามารถสอนค่านิยมและจริยธรรมที่ดี และสร้างความมั่นใจให้กับลูกว่าการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในชีวิต ผู้ปกครองสามารถมีส่วนร่วมในการติดตามและสนับสนุนการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยการเข้าร่วมประชุมกับคณะผู้บริหารหรือครู การให้ความเห็นและข้อเสนอแนะเพื่อพัฒนาโรงเรียน และการเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียน ผู้ปกครองสามารถสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัวในการพัฒนาการศึกษา ทั้งยังการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและครอบครัว ทำให้ครอบครัวรู้ถึงสถานการณ์และความคืบหน้าของลูกหลาน และสามารถให้ความสนับสนุนและปรึกษากันในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในการศึกษารวมถึงผู้ปกครองช่วยสร้างความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและชุมชน โดยการร่วมกันสร้างแผนการพัฒนาการศึกษาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน นำไปสู่การพัฒนากระบวนการศึกษาที่มีคุณภาพและมีผลสำเร็จในระยะยาวในพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เจษฎา ภักติ (2563) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านเก่าขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านเก่าขาม เมื่อพิจารณาเป็นภาพรวมและรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก เรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงบประมาณ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา และอาชีพ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ศูนย์เครือข่ายสถานศึกษากลุ่มน้ำยาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและอาชีพที่แตกต่างกันอาจทำให้มีประสบการณ์และความแตกต่างกันเกี่ยวกับการจัดการศึกษา อาจเล็งเห็นความสำคัญของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองในการสนับสนุนการศึกษาของนักเรียน ซึ่งเป็นส่วนที่จะสามารถช่วยให้นักเรียนมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้มากขึ้น ทั้งนี้การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอาจช่วยในการสร้างความเข้าใจให้ทางผู้ปกครองของนักเรียนเองได้เข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์และแนวทางการศึกษาของโรงเรียน และอาจเกิดจากการสื่อสารและมีการประสานงานระหว่างโรงเรียนและเครือข่ายผู้ปกครอง อาจมีผลต่อความเข้าใจและความสัมพันธ์ระหว่างทั้งสองฝ่าย บางโรงเรียนอาจมีการสื่อสารที่ดีกับผู้ปกครองและสามารถเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้เต็มที่ ในทางกลับกันบางโรงเรียนอาจไม่มีการสื่อสารที่ดีหรือมีข้อขัดแย้งที่ส่งผลให้ความคิดเห็นของผู้ปกครองไม่แตกต่างกัน ดังนั้นผลการเปรียบเทียบดังกล่าวเน้นความหลากหลายและความซับซ้อนในความคิดเห็นและประสบการณ์ของผู้ปกครอง การที่ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกันในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอาจบ่งชี้ถึงความสำคัญของการสนับสนุนและพัฒนาความเข้าใจและความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้างสำหรับการมีส่วนร่วมที่เหมาะสมสำหรับแต่ละกลุ่มผู้ปกครองและโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายนี้ และควรให้ความสนใจในการพัฒนานโยบายและแนวทางที่สามารถสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองอย่างเท่าเทียม สอดคล้องกับความหลากหลายของผู้ปกครองในชุมชนที่ต่างกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทรัตน์ เกตุพงษ์พันธ์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1 ผลการเปรียบเทียบการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำแนกตามเพศ ระดับ การศึกษา และอาชีพที่ต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่าสถานศึกษาควรให้สิทธิ์และสร้างช่องทางสื่อสารที่เปิดกว้างกับผู้ปกครอง เช่น การจัดประชุมผู้ปกครองประจำ การใช้ช่องสื่อสารออนไลน์ หรือแพลตฟอร์มการสื่อสารเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเรียนรู้ และกิจกรรมของโรงเรียน

2. ด้านการเสริมสร้างการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผลการศึกษา พบว่ามีส่วนร่วมต่ำกว่าทุกด้าน ดังนั้นสถานศึกษาและผู้ปกครองควรสร้างความตระหนักให้ผู้คนเข้าใจถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิตและผลการศึกษาในการพัฒนาชีวิตและอาชีพของบุตรหลานนี้อาจสามารถทำได้ผ่านการคุ้มครองข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์และโอกาสที่เกี่ยวข้อง และ สร้างสภาพแวดล้อมที่กระตุ้นให้ผู้คนอยากเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยการสร้างพื้นที่เรียนรู้ที่เข้าถึงได้ง่ายและสร้างความเป็นกลางให้กับการแลกเปลี่ยนความรู้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. สถานศึกษาควรนำการร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ไปใช้กับสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. สถานศึกษาควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางการนิเทศ กำกับ ติดตามการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ผลการวิจัยให้เกิดประสิทธิผลสูงขึ้น

3. สถานศึกษาควรให้ข้อมูลเป็นภาษาที่เข้าใจง่ายและเป็นประโยชน์เกี่ยวกับระบบการศึกษา โครงละครกรการเรียนรู้ การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และทราบข้อมูลต่าง ๆ ที่สำคัญ

4. สถานศึกษาควรทำการสำรวจความคาดหวังและความต้องการของผู้ปกครองในการศึกษาของลูกช่วง โดยการเรียกประชุมหรือสำรวจผ่านสอบถามเพื่อเข้าใจความพึงพอใจและข้อสงสัยที่อาจเกิดขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- เจษฎา ภัคติ. (2563). การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบ้านเก่าขาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 5. มหาจุฬานาครพรรศน์, 7 (11), 329 – 330.
- ลัดดาวัลย์ ศิริพงศ์. (2553). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านลำนาว อำเภอบางขัน จังหวัดนครศรีธรรมราช. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช: นครศรีธรรมราช.
- นันทรัตน์ เกตุพงษ์พันธ์. (2561). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี:สุราษฎร์ธานี.บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2553).
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determination of sample size for research activities. Education and Psychology Measurement, 30(3), pp. 607-610.
- Manz, C.C. and Sims, H.P., Jr., (1991). SuperLeadership: Beyond the myth of heroic leadership. Organizational Dynamics, 19, 18-35.